A°. 1848. N° 217.

ARNHEMSCHE COURANT.

De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal* 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag*, *Zaturdag* en *Zondag*, is *f* 5 in de drie maanden.

DINGSDAG 17 OCTOBER.

De prijs der Advertentiën is, van één tot vijf regels, *f* 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

De mannen der nieuwe Kamer.

I.

»Welke mannen moeten wij thans hebben voor de nieuwe Kamer?" hoort men alom vragen. Ons antwoord is: »In de eerste plaats, *nieuwe* mannen." Jaren lang hebben wij geklaagd en getreurd en gezucht over onze erbarmelijke vertegenwoordiging, over de vertegenwoordiging die »onderworpen-geloovig en gerekt-geduldig" onder WILLEM I hielp *volharden* en onder WILLEM II hielp *behouden*, en die »bedaard-standvastig", begrootingen die niet sloten aannam, om vervolgens de daaruit noodwendig voortvloeijende te-korten door monster-belastingen en gedwongen-vrijwillige leeningen te dekken; de vertegenwoordiging, die zich nog zoo kort geleden met zooveel verontwaardiging verklaarde tegen alle aantasting van de grondslagen van het Nederlandsche staatshuishouden, van die instellingen en gebruiken (met name de Ridderschappen), »aan welke de landzaat *gewoon* was", die op »geschiedkundige *herinneringen*" gegrond waren en die »reeds uit hoofde van een veeljarig bestaan eerbiedwaardig in de oogen des wetgevers behooren te zijn;" over die vertegenwoordiging die, nog geene vier jaren geleden, verklaarde dat zij »wel verre van zulke belangrijke en doortastende veranderingen te kunnen goedkeuren, dan ook zwarigheid zoude moeten maken, om zich met eenkele der voorgedragene wijzigingen en bijvoegingen te vereenigen, al ware het, dat het voorstel daartoe *van de Kroon zelve* was uitgegaan." En toen nu het voorstel »van de Kroon zelve" was uitgegaan, toen verkrachteden diezelfde mannen liever hunne overtuiging, en wierpen liever karakterloos hunne convictiën over boord, dan dat zij aan een' minister, aan eenen man des Konings wederstand zouden durven bieden. Wanneer men dit bedenkt, schijnt het bijna ongerijmd te vreezen dat dergelijke mannen nog eenige kans konden hebben om door kiezers uit de natie met een mandaat te worden vereerd. En toch .... ons politisch oog is nog zoo half geloken, wij hebben nog zoo weinig vertrouwen op ons zelven en bovenal wij zijn zoo gemoedelijk, zoo weekhartig, zoo philantropisch, dat wij ons zoo ligt zouden laten verleiden onze stem te geven, aan iemand, wien het »zoo hard zou zijn" nu te passeren. En waarom kieze men met het hoofd en niet met het hart; men late zich niet bepraten aan een' ex-Kamerheer zijne stem te geven, wanneer men niet met hart en ziel voor hem is; ook niet al meent men stellig te weten dat hij niet zal gekozen worden, doch alleen om hem eene eervolle minoriteit te bezorgen. Het zijn gevaarlijke spelletjes om mede te spelen: er komen zoo ligt onverschillige of in reserve gehoudene stemmen voor den dag, op welke men niet gerekend had.

De *grondwets-herziening* is nu afgeloopen, maar de *hervorming* niet. Kiest men nu oud-Edelmogenden tot vertegenwoordigers, dan is de hervorming zoo goed als mislukt. Men zal teregt vragen: Waartoe al dien omslag, dat jaren lang dringen op één punt, die opwekking der natie uit haren politischen slaap? wanneer gij thans, bij slot van rekening, weder terugkeert tot hetgeen gij sints jaren veroordeeld en ten ondergang gedoemd hebt, wat baat u dan al dat drijven en streven? Waarom wilde men regtstreeksche verkiezingen? Niet om aan eenige burgers het genoegen te geven van zelve te kiezen, maar om betere *keuzen* te erlangen, om andere *personen* en met andere personen andere *wetten* te verkrijgen. En deze zitting vooral zal hoogst belangrijk zijn; deze eerste vergadering zal aan het geheele staatshuishouden eene rigting geven, waarvan wij de *na-* of *voor-*deelen nog jaren lang zullen ondervinden. Het finantiëel stelsel zal op nieuwe grondslagen gevestigd worden, kieswetten, provinciale en gemeente-wetten, de wetten op het regt van vereeniging, van onderwijs, van het armwezen, in het kort al de hoofdtakken van het staatsbestuur zullen moeten georganiseerd worden. Indien men dus *thans* niet eene krachtige, echt vrijzinnige en »niet door vroegere »herinneringen gehinderd wordende" vertegenwoordiging zamenstelt, heeft inderdaad de hervorming haar doel gemist. Men heeft moeite voor niet gedaan.

Wij houden het kiezen van *nieuwe* mannen in de tegenwoordige omstandigheden voor eene zaak van zóó groot en overwegend belang dat wij meenen dat, zoodra men slechts ten halve of voor drie vierde gedeelten van iemands geschiktheid overtuigd is, zijne hoedanigheid van oud-lid der Edel Mogende Kamer eene reden behoort te zijn, om hem *niet* te kiezen. Al wat uit de voormalige Kamer komt, is verdacht. Er is uit het voorbeeld der voormalige Tweede Kamer niets dan verkeerds te leeren, maar geenerlei goed, — tenzij het afschrikwekkend voorbeeld. Parlementaire gebruiken? De Kamer had ze niet. Er is in de antecedenten onzer Tweede Kamer nooit iets parlementairs, iets wat naar discussie zweemde, geweest. Alles was gekunsteld, gemaakt, onnatuurlijk. Van haar kon men met waarheid zeggen: *Ubi tetigis ulcus.*

Er zijn uitzonderingen; maar zij zijn met den vinger aan te wijzen. Een STORM, een ROSENTHAL, een GOLTSTEIN komen elk terstond voor den geest. Deze inderdaad hebben aanspraak om als *volks*-vertegenwoordigers zitting te nemen. Het zou eene vlek zijn voor de Nederlandsche kiezers, wanneer zij aarzelden aan deze mannen, die te midden der besmetting onbesmet bleven en in de meest anti-nationale vergadering de tolken waren van nationale gevoelens, eene nieuwe volmagt te verleenen. Maar wij dagen elk uit ons uit de 55 overige leden er nog 3 aan te wijzen, die dezen op zijde komen.

Bijzonder echter, wachte men zich voor die leden der Kamer, die hunne partij bij uitsluiting als de *wèlgezinde* mannen aanduidde. Er is geen kwaad uit de Kamer voortgekomen, (en de Hemel weet *hoeveel* kwaad er uit voortkwam!) of deze politieke vleêrmuizen en hinkende liberalen waren er de oorzaken en de hoofddaders van. Zij hebben de Regering bedrogen, zoowel als de Natie. Aan die mannen, die *tegen* spraken en *vóór* stemden, aan die mannen die hunne stem lieten af hangen »van de inlichtingen des ministers," die offers bragten »op het altaar des vaderlands," die voor »vèruitziende *gevolgen*" terugbeefden of weken voor »hoogere consideratiën;" aan die mannen die elk oogenblik van overtuiging wisselden naarmate van »den loop die de discussiën namen," of uithoofde van »de omstandigheden;" aan die mannen die steeds de »goede verstandhouding" en het »gemeen overleg" in den mond hadden, aan *die* mannen en aan die alléén hebben wij al onze kwalen en al onze jammeren te wijten. Het waren niet de *behouders* die Nederland op den rand van den afgrond hebben gebragt, het waren de *vleêrmuizen* en de *hinkende liberalen*, en zij zullen ons, zoo wij hen niet als een invretende kanker mijden, in den afgrond nederstorten.

Niet de ENSCHEDÉ's, de KIENS, de NEDERBURGH's en de MENSO's, niet mannen als de verdubbelaar BIJLEVELD uit Gelderland — (het *geïncarneerde behoud*, zoo als iemand tegen ons zeide) — die eerlijk en rondborstig voor hun gevoelen uitkomen en niet tegen hunne overtuiging handelen, niet die zijn het op welke de verantwoordelijkheid en de medepligtigheid van ons diep verval en van de desorgani-

satie van onzen Staat het zwaarst drukt; het zijn de PANHUYZEN, de DEN TEXEN, de VAN TWISTEN, de SCHOONEVELDS en de VERWEY-MEJANS, zij die steeds dobberden tusschen *behoud* en *hervorming*, die eerst van wets-ontwerpen al het kwade en verkeerde aantoonden om ze daarna door hunne stem tot wet te verheffen, die de regering in het gezigt sloegen en haar dan dezelfde hand tot bijstand aanboden, zij die weifelend en wankelend het niet bij de liberalen wilden verkerven en toch ook de ministers niet wilden afvallen, zij die om de banken der oppositie gonsden met hun:

Je suis oiseau; voyez mes ailes!

om terstond daarop aan de ministertafel te gaan gonzen:

Je suis souris; vivent les rats!

zij zijn het, op wie de verantwoordelijkheid van al hetgeen in Nederland aan intellectuëele en materiëele kracht is verloren gegaan, loodzwaar drukt.

Gave de Hemel, dat wij nooit anders dan tegen opregte behouders hadden te strijden gehad. Dan ten minste had steeds overtuiging tegen overtuiging gestaan en de overwinning ware gebleven aan wiens overtuiging het diepst geworteld was; aan wiens kant het meeste karakter, de meeste zedelijke kracht was. Maar het was vooral tegen de heimelijk insluipende en ons ongemerkt in slaap wiegende, tegen de ontzenuwende, geest- en ziel-doodende politische femelarij en kwezelzucht, tegen die *karakterloosheid*, zich vermommende onder het mom van *bezadigdheid*, tegen die *flaauwhartigheid* die *gemoedelijkheid* werd gedoopt, tegen die *twijfelmoedigheid* die *gematigdheid* heette, tegen al die ondeugden en gebreken die als deugden en voortreffelijkheden werden opgevijzeld, dat wij den zwaarsten en wanhopigsten strijd te strijden hadden. Een strijd des te wanhopiger omdat wij van nature een kleinmoedig en weifelend volk zijn; een strijd des te wanhopiger omdat wij ons zoo gaarne diets maken dat wantrouwen op eigene kracht *zedigheid* is, dat politische lafhartigheid *voorzigtigheid*, dat tegen eigene overtuiging aan handelen *bescheidenheid* en dat geen besluit te weten te nemen een lofwaardig *rijp beraad* en *bedaard overwegen* is.

Wij willen den kiezers geene lessen geven noch hun ons inzigt opdringen. Maar wij waarschuwen. Deze soort van mannen zijn als kankergezwellen en etterbuilen. Zij steken al aan waarmede zij in aanraking komen en bederven het gezonde vleesch. *Eén rotte appel in de mande* .... men weet wat er verder volgt. En juist bij deze eerste uitoefening van het kiesregt, bij de zamenstelling dezer eerste vergadering zij men dubbel angstvallig en dubbel omzigtig. Van de namen die thans uit de stembus zullen komen, van den geest der vergadering die thans moet zamengesteld worden, hangt, voor een groot deel, de toekomst van Nederland af. Gelukt het thans eene goede, eene echt constitutionneelgezinde, echt parlementaire vergadering bijeen te brengen, vrij van alle antecedenten der voormalige Edel Mogende Kamer, dan zijn wij een grooten stap vooruit gegaan. Doch moeten wij weder vervallen tot de Egyptische duisternissen der ex-Tweede Kamer-heeren, vaarwel dan hervorming en vooruitgang. Wij zullen andere namen hebben en niets meer. Hoe de zamenstelling zij, in *goeden* of in *kwaden* geest, van de eerste inrigting hangt alles af. Zoowel ten goede als ten kwade is de spreuk waar: *Quo semel est imbuta recens, servabit odorem Testa diu.*

Buitenlandsche berigten.

DUITSCHLAND.

De Praagsche dagbladen deelen de volgende hoogstbelangrijke oproeping mede:

»Wij afgevaardigden naar den Rijksdag noodigen onze gelijkgezinde medeleden van *alle in den Rijksdag vertegenwoordigde Oostenrijksche landen* tot eenebijeenkomst uit, om te beraadslagen over de ter waarborging der parlementaire vrijheid van discussie en van het ongeschonden bestaan van den constituerenden Rijksdag, in het belang der geheele monarchie, te nemen maatregelen, zich op 20 october dezes jaars te Brunn in Moravië te bevinden.

»*Praag*, den 10den october 1848.

»*Palacky*, *Rieger*, *Pinkas*, *Tyl*, *Stanek*, *Hamernik*, *Kral*, *Kratochwil*, *Nebesky*, *K. Hawlicek*, *Kaubek*, *Sediwy*, *Stiebitz*, *Schönhansl*, *Wocel*, *Pulpan*, *Weznicky*, *Jelen*, *Reichert*, *D. Brauner*."

Dit beteekent: de Rijksdag zou in het vervolg als *Slawische* op Slawischen bodem bestaan.

— Men leest in de *Köllnische Zeitung*:

Door de late aankomst van den Berlijner trein in den vorigen nacht, hebben wij de berigten uit Weenen eerst heden ontvangen. Alle vroeger teruggeblevene Weener couranten van den 10den liggen voor ons; zij bevatten bijna geene nadere mededeelingen. De toestand der stad was, den 10den des avonds $7\frac{1}{2}$ ure, nog niet veranderd. *Jellachich* stond voor Weenen, even als *Auersperg*, in eene zeer dubbelzinnige houding. In de stad was alles gewapend en tot den beslissenden strijd gereed. Men verwachtte de aankomst van *Kossuth* en zijne zegevierende Magyaren. Van alle kanten snelde men de stad te hulp; op het oogenblik van den aaval worden boven van den Stephanus-toren, zoo als eens ten tijde van de oorlogen met de Turken, seinen gegeven om het geheele land te wapen te roepen. — Hier eindigen onze berigten; *de latere posten zijn niet aangekomen;* te Breslau liep het *gerucht*, dat de *strijd een' aanvang had genomen*, *Weenen gebombardeerd werd en op verschillende plaatsen in brand stond.*

Te Praag waren de gevlugte Czechische afgevaardigden voornemens *den Rijksdag* — en alsdan een Slawische — *in Brunn weder te openen.*

— Men leest in de *Bresl. Zeitung*:

Ook heden is de Weener post niet aangekomen. Zekere berigten over de gebeurtenissen te Weenen ontbreken; daarentegen zijn alhier de meest uiteenloopende geruchten in omloop, waarvan wij er slechts één zullen mededeelen, voor welks echtheid wij echter niet instaan. Men wil weten, dat de rails van den spoorweg tot op 5 mijlen van Weenen zijn opgebroken; dat *Auersperg* in vereeniging met *Jellachich* en *Windischgrätz* Weenen bombarderen en dat het vuur door de bastions der stad echter levendig wordt beantwoord. De stad zou inderdaad op verschillende plaatsen in brand staan.

Weenen, *10 oct. 's Avonds ten 6 ure.* De stad biedt een indrukwekkend schouwspel. Op de straten is het een eindeloos gewoel en gewemel. Alles draaft en rent. De een om wapenen te halen; de ander om gewapend naar de punten van alarm te ijlen. Men beweert nog immer, dat *Jellachich* de stad met zijn leger al nader en nader trekt; ik voor mij kan evenwel niet gelooven dat hij den aanval wagen zal. Intusschen vlugten vele familiën naar het land; andere doen voorraad op, om des noods een lang beleg te kunnen doorstaan.

's Avonds ten elf ure. *Jellachich* staat met zijn leger bij Trautmanshof; hier onder in het verslag der avondzitting van den Rijdsdag zult gij nog al bijzonderheden vinden omtrent het Croatisch leger, ofschoon ik geloof, dat het kamp, waarin de afgevaardigde den Banus heeft aangetroffen, er het gros niet van bevat. De Banus geeft op geheimzinnige wijze te kennen, dat hij zijn leger aan den Keizer toevoert; maar reeds den 6den was het tot Wezenlenburg genaderd en toen kon hij nog niet vermoeden, dat de Keizer zijn leger zou kunnen noodig hebben; ik geloof dus veeleer, dat zijn leger uit Hongarije uitgedrongen is. Ook is het zeer wel mogelijk, dat de Banus niet alleen door de hem op de hielen volgende Hongaren, maar ook door zijn eigen volk naar Weenen gedreven wordt, daar het goud, de kostbaarheden en de schatten, die de Croaten zich hebben laten verhalen, dat er als op te rapen zijn, welligt eene onweerstaanbare aantrekkingskracht op hen uitoefenen.

De maan beschijnt hier een zonderling schouwspel. Ik kom zoo even van eene ronde langs de bolwerken terug, van vijftig tot vijftig schreden branden er wachtvuren, die de binnenstad als met eenen vuurgordel omgeven, en rondom die vuren liggen de nationale garden, de leden van het akademisch le-gioen en de tot het volk overgegane grenadiers. Voor iedere poort staat een kanon. De stad zelve is rustig, maar de patrouilles doorkruisen onophou-lijk de straten, en op het eerste alarmschot zal heel Weenen op de been zijn. De boeren heb-een adres aan den Rijksdag gerigt, om zich onvoo-waardelijk onder zijne orders te stellen; zij zul-komen zoodra men ze oproept.

Gisteren avond ten zes ure, toen men de zeke-heid had, dat de Banus van Croatie zich te Schwa-dorf, slechts twee stations van hier bevond, wer-er alarm geslagen. Het legioen, de nationale garde-de werklieden liepen te wapen om het gevaar, wa-het zich mogt voordoen, te keer te gaan; van d-nationale garden waren er evenwel die achter bl-ven, maar deze werden door ordonnansen opgezocht-en naar hunne posten gebragt. De oud-kolonel *Bra-* wordt in de plaats van *Scherzer* tot opperbevelhe-ber aangesteld, en *Pfeunenberg* hem tot adjuda-gegeven. Onderscheiden wagens met ammunitie-die voor de Croaten bestemd waren, zijn opgeli-en in beslag genomen geworden. *Jellachich* sta-met eene voorhoede van 2000 Croaten bij Simme-ring. Achter deze voorhoede staan, zegt men-13,000 Zeerechanen. Bij den Rijksdag wordt ver-zekerd, dat 15,000 Magyaren zich bij Presburg l-ten inschepen, om het volk van Weenen te hulp-komen en de nationale garden van Brunn, Baden-Boslau en andere omliggende plaatsen trekken d-stad, met hetzelfde inzigt, binnen.

Drie ure. ER WORDT ALARM GESLAGEN; MEN VER-WACHT EEN' AANVAL.

's Avonds ten 5 ure. Op alle groote pleinen wor-den kanonnen geplant en voor iedere poort staa-twee stukken; de poorten, die na de opruiming de-barrikaden meerendeels weder opengesteld waren-worden op nieuw gesloten. Iederen dag gebeure-er vele ongelukken door onvoorzigtigheid, voor-verwondingen door het afgaan van geweren.

Ten $7\frac{3}{4}$ ure. Er heeft nog geen aanval van de-kant van *Jellachich* plaats gehad, maar de sta-wordt tot meerdere beveiliging verlicht. De gisti-is ontzettend; wat vlugten kan, vlugt.

Berlijn, *13 oct.* (*Vijf ure.*) Heden heeft de eind-stemming over de wet op de burgerweer plaats ge-had en is deze met eene groote meerderheid (20-tegen 117 stemmen) aangenomen geworden. De tran-sitoire bepalingen, waarbij het verleenen van de-eed nog uitgesteld en aan de burgers de wapene-tot na het voleindigen der constitutie gelaten wor-den, werden insgelijks aangenomen met 243 tegen 8-stemmen. De gansche stad is in beweging. Reed-dezen morgen werd de burgerweer opgeroepen en o-dit oogenblik wordt er weder appel geblazen. Er za-eene demonstratie geschieden, gelijk aan die va-de vorige week. Men zal een stroopop, generaal *Wrangel* voorstellende, op eenen ezel door de stad-leiden, om daarna verbrand te worden. De opge-wondenheid is groot. Een afgevaardigde van de reg-ter zijde, de predikant *Sijdow*, heeft men schreeu-wende en fluitende naar huis gebragt. — De we-op de jagt is insgelijks aangenomen.

Groot is de ontroering die de gebeurtenissen te-Weenen hier ter stede verwekken. De laatste regt-streeksche post van Weenen is van den 9den, die-van den 10den ontvingen wij over Breslau. De reden-waarom die post zoo laat is aangekomen, is aan he-ontzaggelijk groot aantal vlugtelingen te wijten, di-den snellen overtogt belemmeren. Met den laatste-trein vertrokken er meer dan vijftien honderd.

— De man, wiens naam in den laatsten tijd zoo-veel weerklank gevonden heeft en die thans met zij-ne Croaten voor Weenen staat, in één woord *Jel-lachich*, wordt volgender wijze afgeschilderd: Hi-is 49 jaar oud, niet zeer groot van gestalte, maa-gezet en gespierd. Zijn schedel is bijna geheel ont-bloot van het glinsterend zwarte haar, hetwelk he-eertijds versierde. Hij bezit een hoog voorhoofd e-donker bruine oogen die vlammen schieten, wan-neer hij in woede ontsteekt. Zijn mond is fijn ge-vormd. Over het geheele gelaat is een zuidelijke tin-verspreid, waarop evenwel in plaats van het zuide-lijk hartstogtelijke, slechts goedheid, gepaard me-zelfvertrouwen staat uitgedrukt. In den regel -zijne stem zacht en welluidend, en heeft slechts zel-den eene scherpe intonatie. De Duitsche taal spree-hij vloeijend, maar met een Oostenrijksch accent-dat naauw merkbaar is. Bij eene goede opvoeding-paart hij veel taal- en letterkunde. Opmerkens-waardig is overigens de voorliefde, welke hij voo-de Duitsche taal koestert; men hoort hem bijna-nimmer iets anders spreken en wanneer hij, zijne-eigen taal sprekende, iets buitengewoons zegge-wil, dan maakt hij zelfs onmiddellijk weder va-Duitsche woorden gebruik. De Croatische, Hon-gaarsche en Italiaansche talen is hij echter mede-volkomen magtig en hij converseert in dezelve me-het meeste gemak.

Mannheim, *11 oct.* Gisteren namiddag werden-hier eenige personen in hechtenis genomen, onder-welke onder anderen de practiserende geneesheer-*Welcker*, zoon van den Rijksgezant als beschul-digd van deelgenomen te hebben aan de beschadi-ging van den spoorweg tusschen Gross-Sachsen en-Weinheim. De instructie tegen *Struve* is afgeloo-pen. Hij heeft geweigerd zijne medepligtigen te doen-kennen. De overige gevangenen hebben echter reeds-de noodige opgaven daaromtrent gedaan.

FRANKRIJK.

Parijs, *13 oct.* Heden werden in de Nationale Vergadering de discussiën over het ontwerp der constitutie voortgezet. Na het verwerpen van eenige amendementen werden art. 62 tot en met art. 66 aangenomen. Op art. 67, betreffende de benoeming van een vice-president der republiek, werd een amendement goedgekeurd, door den heer *Koenig* voorgesteld, waarbij bepaald werd, dat de vice-president door de Nationale Vergadering, van een lijst van drie voorgestelde kandidaten zou benoemd worden. Daarna werd art. 67 aangenomen.

Vervolgens namen de discussiën over het 6de hoofdstuk, betreffende den staatsraad, een aanvang. De heeren *Sainte Beuve*, *Stourm* en *Marcel Barthe* voerden hierover het woord.

De generaal *Cavaignac* vroeg vervolgens het woord voor eene mededeeling van het gouvernement, en zeide, dat de vergadering den 24sten juni den staat van beleg had ingesteld, doch dat het gouvernement thans behoefte gevoelde om zich met haar te verstaan en de vergadering derhalve verzocht eene commissie te benoemen, ten einde de quaestie van het al of niet behouden van den staat van beleg te onderzoeken. De regering gevoelde de behoefte om hare beweegredenen te doen kennen en te doen waarderen. Indien de vergadering evenwel over den staat van beleg beraadslagen wilde, dan was het gouvernement gereed zijne communicatiën te doen.

De heer *Labordère* maakte eenige opmerkingen over het benoemen eener commissie. De generaal *Cavaignac* zeide daarop, dat het gouvernement bij eene zoo ernstige quaestie niet wenschte alleen te handelen en dus het benoemen eener commissie had voorgesteld. De heer *Clément Thomas* interpelleerde toen den chef van het Uitvoerend Bewind over de geruchten eener ministeriëele crisis. Na eenige opmerkingen van de heeren *Saint Gaudens*, *Hubert-Delisle*, *de Lasteyrie* en *de Rancé* besloot de vergadering, den volgenden morgen ten half twaalf ure bijeen te komen, ten einde eene speciale commissie te benoemen, welke met het gouvernement de quaestie over het al of niet opheffen van den staat van beleg zou onderzoeken.

Thans werden de discussiën over art. 68 van het 6de hoofdstuk der constitutie, ten onderwerp hebbende den staatsraad, voortgezet. De heer *Crémieux* keurde het beginsel van een staatsraad goed, doch wilde het getal zijner leden op 30 bepaald hebben. Na de verwerping van verscheidene amendementen werd art. 68 zonder wijziging aangenomen. Art 69, bepalende, dat de leden van den staatsraad door de Nationale Vergadering voor den tijd van zes jaren benoemd zouden worden, werd na eenige discussiën aangenomen. Met art. 70 en 71, houdende eenige nadere bepalingen betreffende de leden van den staatsraad, was dit ook het geval.

— De bureaux der Nationale Vergadering hebben heden het wets-ontwerp, ter aanvrage van een crediet van 9 millioen francs, ten einde aan de behoeftigen der hoofdstad gedurende den winter hulp te verleenen, bediscussiëerd. Bij deze discussiën zijn de bedroevendste bijzonderheden bekend geworden over de vreeselijke ellende, welke thans in de hoofdstad heerscht. Meer dan 300,000 personen ontvangen thans onderstand. Het ontwerp werd aangenomen.

— Men meldt thans als stellig, dat de heer *Dufaure* ter vervanging van den heer *Senard*, tot minister van Binnenlandsche Zaken, de heer *Freslon*, ter vervanging van den heer *de Vaulabelle*, tot minister van Onderwijs en de heer *Vivien*, ter vervanging van den heer *Recurt*, tot minister van Openbare Werken, zijn benoemd.

De heer *Bastide*, die insgelijks zijn ontslag als minister van Buitenlandsche Zaken nemen wilde, heeft op aanzoek van de voornaamste leden der gematigde partij, evenwel besloten zijne portefeuille te behouden.

— Men verneemt, dat de heer *Recurt* tot prefect van het departement der Seine benoemd is.

De benoemingen der ministers zijn thans officiëel in den *Moniteur* aangekondigd.

SPANJE.

Madrid, *8 oct.* Alles leidt tot het vermoeden, dat de opening der Cortes tegen het einde van december zal plaats hebben.

— Te Malaga is eene zamenzwering ontdekt, ten gevolge waarvan verscheidene arrestatiën gedaan zijn.

— De zamenzwering die te Barcelona ontdekt is, was van vrij ernstigen aard. Men heeft den secretaris van den generaal *Ametler* in hechtenis genomen, die op het punt was, zich op een Fransch schip, in te schepen. Papieren van veel gewigt moeten bij hem gevonden zijn.

— De Koninklijke troepen hebben in Catalonië tegen de opstandelingen eene nederlaag geleden; omtrent 200 man zijn gevangen genomen, die, naar men verzekert, allen op last van *Cabrera* zijn gefusilleerd.

Binnenlandsche Berigten.

Amsterdam, *14 oct.* De plaatselijke commissie van Geneeskundig Toevoorzigt te Middelburg, overtuigd van de noodzakelijkheid, om, bij het naderen van de Aziatiche cholera de ingezeten op de instandhouding der gezondheid opmerkzaam te maken, en hun onder de aandacht te brengen wat naar haar oordeel zoude kunnen bijdragen om de ziekte op te wekken, meent het van haren pligt, om hun in het gebruik van onbekende geneesmiddelen, welke niet door een wettig erkend deskundige zijn voorgeschreven, de meest mogelijke omzigtigheid aan te raden. Zij ontveinst niet, dat zij hiermede op het oog heeft de dusgenaamde *Holloway's pillen*, slijmpillen en dergelijke, welke, naar gezegd wordt, afvoerende eigenschappen bezittende, in dezen tijd in het gebruik ten hoogste gevaarlijk mogen beschouwd worden. (*Hand.*)

Amsterdam, *14 oct.* Den 20sten october zullen met het schip *Sara Johanna*, kapitein *K. Sweijs*, van het Nieuwe Diep naar Oost-Indië vertrekken, 159 onder-officieren en soldaten, onder geleide van den kapitein *Smits*, 2de luitenants *Straatman* en *Maarschalk* en officier van gezondheid *Blandow*.

Den 28sten october 113 onder-officieren en soldaten, met het schip *Jannette Phillippine*, kapitein *N. Rademaker*, onder geleide van de 2de luitenants der kavallerie *J. P. C. Thibaut* en *van Walchern*,

Dien zelfden dag 113 onder-officieren en soldaten, met het schip *Japan*, kapitein *van der Zee*, onder geleide der 2de luitenants *Pippenghegen* en *Stijman*, en officier van gezondheid *Rosman*.

Den 26sten october van Hellevoetsluis, met het schip *Laurens Koster*, kapitein *Kleve*; 159 onder-officieren en manschappen, onder geleide van den 2den luitenant *Pletzer* en *Doderlein de Win* en de officier van gezondheid *Kunre de Vassy*. (*A. C.*)

— Naar men verneemt, bestaat er meer dan waarschijnlijkheid, dat de vroeger ontworpene stoomvaart van Middelburg op Londen nog in den loop des aanstaanden winters zal in werking komen.

's Gravenhage, *14 oct.* Het *Staatsblad* no. 71 behelst eene PUBLICATIE *van 14 october 1848*, *betrekkelijk de veranderingen en bijvoegingen door de wetten van denzelfden zittingdag* (*Staatsblad* no. 59 tot en met no. 70) *in de grondwet gebragt*, en wel van den volgenden inhoud:

Wij WILLEM II, *bij de gratie Gods*, *Koning der Nederlanden*, *Prins van Oranje-Nassau*, *Groothertog van Luxemburg*, *enz.*, *enz.*, *enz.*

Aan allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut!

Het grootste werk van wetgeving, dat een Vorst in overleg met zijn volk kan tot stand brengen, is de herziening, wijziging en verandering der grondwet, waarop het staatsgebouw rust.

Dit werk, op onzen last aangevangen, aan de vrije beoordeeling van het volk onderworpen, herzien en eindelijk aan de Staten-Generaal, in enkelen en dubbelen getale, voorgelegd, om in gemeen overleg met ons, die bekrachtiging te erlangen, welke de grondwet eischte, is thans door de medewerking dier Staten tot stand gebragt.

Hetzelve is vervat in twaalf wetten, welke nog op heden, onder no. 59 tot no. 70, in het *Staatsblad* zullen worden opgenomen.

Wij hechten aan deze wetten onze algeheele goedkeuring, en geven daaraan onze koninklijke sanctie.

De grondwet eischt dat deze wetten plegtig zullen worden afgekondigd, wij verklaren alzoo, dat de veranderingen en bijvoegsels, daarin vervat, voor zooverre zij niet uit haren aard van tijdelijke werking zijn, moeten beschouwd worden te hebben dezelfde kracht als de overgeblevene bepalingen der grondwet, en met dezelve uitmaken de grondwet van het Koningrijk der Nederlanden.

En hebben wij goedgevonden en verstaan, gelijk wij goedvinden en verstaan bij deze, dat twintig dagen na de dagteekening van heden, en alzoo op den 3den november 1848, ten klokke twaalf ure, in eene plegtige openbare zitting van den Hoogen Raad der Nederlanden, van de provinciale geregtshoven en van de arrondissements-regtbanken de twaalf wetten, onder no. 59 tot 70, in het *Staatsblad* opgenomen, door den griffier zullen worden voorgelezen, en alzoo plegtig afgekondigd, en dat deze onze publicatie, op hetzelfde tijdstip van de puijen der raadhuizen van de steden en gemeenten zal worden afgelezen, nadat een half uur te voren door het luiden der klokken, de plegtige afkondiging in de openbare zittingen van den Hoogen Raad, der provinciale geregtshoven en regtbanken, en het aflezen dezer publicatie zal zijn afgekondigd, en zal deze in het *Staatsblad* worden geplaatst.

's Gravenhage, den 14den october 1848.

WILLEM.

De tijdelijke ministers,

van Marine en Koloniën, J. C. RIJK.
van Binnenlandsche Zaken, J. M. DE KEMPENAER.
van Finantiën, VAN BOSSE.
van Justitie, D. DONKER CURTIUS.
van Buitenlands. Zaken, BENTINCK.
voor de Zaken der R. K. Eeredienst, LIGHTENVELDT.
van Oorlog, VOET.
voor de Zaken der Hervormde Eeredienst, *enz.* S. VAN HEEMSTRA.

Uitgegeven den 14den october 1848.

De staatsraad, *directeur van het kabinet des Konings*,
A. G. A. VAN RAPPARD.

's Gravenhage, *14 oct.* Heden morgen ten 10 ure is er eerst ministerraad, daarna kabinetsraad gehouden. Er zijn velerlei geruchten in omloop omtrent de zamenstelling van het nieuwe ministerie. Zoo wordt verzekerd, dat meest alle tegenwoordige tijdelijke ministers, leden van het definitief ministerie zullen worden en dat alleen de tijdelijke minister van Oorlog vervangen en ook eene nieuwe minister voor de koloniën zal worden benoemd. Wel was sedert eenige dagen het gerucht in omloop, dat de heer *Donker Curtius* mede aftreden zou, doch dit werd al dadelijk en wordt nog als een uitstrooisel aangemerkt, met of zonder kwade bedoeling, hetgeen hier niets ter zake afdoet. Evenwel moet het opgemerkt worden, dat zij die van de aftreding des heeren *Donker* en optreding van den heer *van Hall* spraken, het heden niet onaangeduid hebben gelaten, dat bij de plegtige sluiting der zitting van de Staten-Generaal, *al* de tijdelijke ministers tegenwoordig waren, uitgezonderd de heeren *Donker* en *van Bosse*. Eerstgemelde was, onmiddellijk na afloop van den gehouden kabinetsraad, naar zijn buitengoed onder Voorschoten vertrokken. Wij behoeven hier niet bij te voegen, dat de geruchten in 't algemeen nopens de zamenstelling van een definitief ministerie, noodwendig grootelijks bevestiging eischen en men niet te omzigtig kan zijn, betrekkelijk het geloof hechten aan loopende geruchten.

(*N. R. C.*)

Rotterdam, *15 oct.* Verleden dingsdag, 10 october, had te Delft, in een der localen van de koninklijke akademie voor burgerlijke ingenieurs, de tweede vergadering plaats (tweede instituuts-jaar) van het *koninklijk instituut van ingenieurs*.

De vergadering werd ten ruim elf ure door den voorzitter geopend.

Na de voorlezing en het arresteren der notulen van de vergadering van 12 september, de introductie van eenige nieuwe leden, de aankondiging van eenige bij het instituut ontvangene boekgeschenken, van de heeren *Pijtak*, *Loman Jr.* en *van Scherpenzeel Heusch* werd, bij monde van den voorzitter, voorlezing gedaan van eenige voorstellen van den raad, betrekkelijk gedane vragen, als:

Omtrent de wijze waarop de steen, bij lithographie, tot het graveren en teekenen, of tot het overbrengen op het papier of op eenig ander stoffelijk ligchaam, gebruikt wordt, en de verbeteringen, die daaraan zijn toe te brengen.

Omtrent de middelen die zouden aan te wenden zijn, om, zonder vaste brug, een wagentrein van den spoorweg over eene belangrijke rivier te brengen.

Hierna had de mededeeling plaats van eenige ingekomen stukken, waaronder:

Van den heer *W. F. Fijnje*: *over het kwelwater.*

Van den heer *van der Ster*: *weerkundige waarnemingen te Helder*, *over augustus 1848.*

Van den heer *E. Wenckebach*: *aangaande het boren van eenen artesischen put te Amsterdam.*

Van den heer *C. Scheffer*: *over eene nieuwe aanwending der gutta percha.*

Van den heer *J. van Maurik*: *over het sterven van boomen en plantsoen*, *ten gevolge van het gebruik van gaz*, *voor de stadsverlichting van Amsterdam*, met eene hiertoe betrekkelijke *memorie* van den hoogleeraar *F. H. W. Miquel.*

Van den heer *A. R. Egeler*: *omtrent de gedane vraag*: *in hoeverre het gaz*, *dat tot gazverlichting wordt gebruikt*, *als de oorzaak is te beschouwen van het wegkwijnen en sterven der boomen in de nabijheid der gazpijpen?*

Alle deze mededeelingen gaven ten slotte in meerder of minder mate aanleiding tot discussiën, waaraan onderscheidene leden deel namen; vooral was dit het geval betrekkelijk de ook reeds vroeger ter sprake gebragte quaestie, omtrent het al of niet schadelijke van de gazverlichting voor nabij gelegene boomen en planten, welke vraag door het instituut van genoegzaam belang geacht is, om dienaangaande eene commissie van onderzoek te benoemen.

(*Ned. St.*)

† *Groningen*, *15 oct.* Wij hebben interessante brieven in de stad ontvangen van ds. *Hoëvell* en mr. *Ardesch*, uit Batavia. De eerste heeft, naar aanleiding eener zeer lakenswaardige handeling des gouvernements, zijn ontslag genomen. Hij is reeds op de terugreis. De gemeente van Batavia vereert hem nu een' gouden beker ter waarde van *f* 2000 met het opschrift aan de eene zijde: *Aan ds. van Hoëvell de gemeente te Batavia*; en aan de andere zijde: *De trouwe Herder stelt het leven voor zijne schapen.* Nog is er eene inschrijving geopend, om Zijn Eerw. de eerste jaren in het moederland een onbezorgd bestaan te verschaffen. Geheel de gemeente betreurt zijn vertrek.

Arnhem, *16 oct.* De *Amsterdamsche Courant* ons berigt van de werkzaamheid onzer Gedeputeerde Staten overnemende, vergeet mede te deelen, dat zij zulks uit de *Arnhemsche Courant* heeft overgenomen. Dit, voorzeker onvrijwillig, abuis herstellende, verzoeken wij de *Amsterdamsche Courant* voor dergelijke abuizen in het vervolg zorg te willen dragen.

— Men leest in de *Amsterdamsche Courant* het volgende:

»De ondergeteekende heeft de eer ter kennisse des publieks te brengen, dat hij bij missive aan de

Edel Achtbare Heeren burgemeester en wethouderen der stad Amsterdam, dd. 3 october 1848, de betrekking van HOOFD-REDACTEUR DER AMSTERDAMSCHE COURANT heeft nedergelegd.

»*Amsterdam*, 14 october 1848.

»Mr. *S. Vissering*."

ARNHEM, *16 october*.

De zitting der Staten-Generaal is, verleden zaturdag, gelijk men boven ziet, door den minister van Binnenlandsche Zaken met eene aanspraak gesloten. Het was inderdaad jammer voor den heer *de Kempenaer* dat hij de sluiting niet kon uitstellen tot den 20sten. De heer *de Kempenaer* had, gelijk men weet, met kracht aangedrongen, dat de dubbele Kamer haar herzieningswerk op *Grooten Verzoendag* zou ten einde brengen. De Eerste Kamer, die geheel in den geest des ministers trad en de grap wilde volmaken, bragt haar herzieningswerk ten einde op het *Loofhuttenfeest*. Ware het nu niet allertreffendst geweest, wanneer de minister zijne afscheidsrede had kunnen houden op *Vreugde der Wet*? Maar, helaas! ook hier weder was de zieltogende grondwet hinderpaal. Den derden maandag in october moeten de nieuwe Kamers geopend worden, dus is men wel verpligt de vorige Kamers vóór dien tijd te sluiten. Zoo bedierf die oude grondwet alweder des ministers goede intentiën.

Evenwel, al viel de feestdag een week later in, de heer *de Kempenaer* heeft toch de *Vreugde der Wet* gevierd. Misschien zal men in zijne redevoering juist niet vinden, wat men er in zocht, doch daarentegen zal men er wel in vinden wat men er niet in zocht. Zoo deelt de heer *de Kempenaer* ons hier eene meteorologische waarneming mede die, voor zoo ver wij weten, nog door niemand was opgemerkt en eene zeer gewigtige bijdrage is tot de naauwkeuriger kennis onzer politische atmospheer, vooral in vergelijking met andere atmospheren. »Het onweder" deelt hij mede, »ontwor»telde elders eiken en *stichtte puinhoopen*." Dit is eene dubbele merkwaardigheid. Vooreerst is het eene geheel onbekende bijzonderheid dat onweders *stichten*; ten andere is het niet minder vreemd dat *puinhoopen* »gesticht" worden. Eene derde bijzonderheid is, dat *puinhoopen* door *onweders* »gesticht" worden. Maar het onweder in Nederland »sticht" geene *puinhoopen* maar »sticht" grondwets-herzieningen en . . . . nieuwe ministers van Binnenlandsche Zaken.

De heer *de Kempenaer* is hiermede echter nog niet aan het einde zijner merkwaardige mededeelingen en ontdekkingen. Hij heeft ontdekt waarmede, sints den derden maandag in october van het vorig jaar »Vorst en Volk" zich hebben bezig gehouden. Gij denkt misschien dat zij te zamen de grondwet hebben herzien? Volstrekt niet. Zij hebben »voor »het oog der wereld, op eene waardige wijze. . . . »HET TWEEDE EEUWFEEST VAN DEN MUNSTERSCHEN »VREDE GEVIERD." *Hein! qu'en dites-vous?* En dat zoo maar in 't geniep! Zonder er ons iets van te zeggen, zonder dat wij er iets van gemerkt hebben.

Vervolgens deelt de heer *de Kempenaer* mede hoe hij hier »de stof tot verdeeldheid *voorzigtig*" heeft helpen opruimen, en de grondwet helpen *zuiveren*. Wij moeten erkennen, dat wij den heer *de Kempenaer*, Nederlands welsprekendste redenaar, niet gelukkig kunnen vinden in het kiezen zijner beelden. Op *Grooten Verzoendag* vergeleek hij zich bij een huisknecht die om den sleutel komt vragen, vroeger in de enkele Kamer vergeleek hij zich bij een tuinman die »onkruid uitroeit" en »schadelijke gewassen doodt". Nu weder, de *Vreugde der Wet* vierende, is hij een oppasser die »het stof opruimt." De heer *de Kempenaer* schijnt echter eene bijzondere voorkeur te hebben voor de *zuiverings*-kuur. Reeds tweemalen hebben wij hem hooren verkondigen dat hij de grondwet »gezuiverd" had. Voor onzen smaak is dit beeld wat te apotheker-achtig.

De heer *de Kempenaer* eindigt met de volgende charade op te geven: »de herziene grondwet is de »uitdrukking van zuivere ineensmelting van inzigt »en bedoeling van Vorst en volk." Wij voor ons geven het op; trouwens wij zijn nooit sterk geweest in het raden van raadseltjes.

STATEN-GENERAAL.

Vereenigde zitting der beide Kamers van zaturdag 14 october 1848.

Het voorzitterschap wordt waargenomen door den luitenant-generaal *Trip*, president der Eerste Kamer. De vergadering wordt bijgewoond door HH. Exc. de tijdelijke ministers van Marine en Koloniën, van Oorlog, van Buitenlandsche Zaken, voor de Zaken der Hervormde en andere Eerediensten en voor de zaken der Roomsch-Katholijke Eeredienst.

Wordt gelezen een koninklijk besluit, waarbij Z. Exc. de tijdelijke minister van Binnenlandsche Zaken gecommitteerd wordt, om op heden, ten één ure, de gewone zitting der Staten-Generaal van 1847—1848 te sluiten.

De voorzitter benoemt eene commissie, om den minister te ontvangen en uit te leiden. Die commissie bestaat uit de heeren: graaf *van Limburg Stirum Noordwijk*, baron *van Brienen van de groote Lindt*, baron *Huijssen van Kattendijke*, jhr. *Junius van Hemert* (leden der Eerste Kamer), *Schooneveld*, *Faber van Riemsdijk*, *van Heloma* en baron *Mackay* (leden der Tweede Kamer).

Z. Exc. de tijdelijke minister van Binnenlandsche Zaken, die zich met de gewone plegtigheden naar het hôtel der Staten-Generaal heeft begeven, wordt, na eenigen tijd, door de commissie binnengeleid, plaatst zich voor den troon en houdt de volgende aanspraak:

EDEL MOGENDE HEEREN!

Z. M. onze geëerbiedigde Koning heeft mij den vereerenden last opgedragen om de zitting der Staten-Generaal van het jaar 1847 op 1848 te sluiten.

Daartoe in uw midden verschenen, mag ik, met het oog op hetgeen die zitting heeft opgeleverd, haar als hoogst merkwaardig en gewigtig noemen, en UEd. Mog. gelukwenschen met de heilbelovende uitkomsten van uwen moeijelijken en langdurigen arbeid.

Bij de plegtige opening van dezen werkkring lachte een helder verschiet van allen kanten toe, en er scheen grond te bestaan om groote verwachtingen te koesteren. — Maar slechts weinig tijds daarna werd dat verschiet beneveld, pakten zich donkere wolken te zamen, en dreigde een onweder, dat van rondom val en verwoesting braakte, ook onzen vaderlijken bodem jammerlijk te teisteren.

En echter mogen wij thans, den eindpaal dezer zitting genaderd, als slotsom opmaken, dat al die aangrijzende gevaren gelukkig zijn afgewend; de verwachtingen, ten voordeele onzer stoffelijke belangen gevormd, zijn verijdeld, doch de andere verre zijn overtroffen.

Waarlijk! de geschiedenis dezer zitting levert een tafereel op, eenig in de geschiedenis der wereld; eenig vooral in onze dagen, in het midden der beroeringen van Europa.

Elders stonden de volkeren tegen hunne vorsten op, om hen te miskennen en te verdrijven; *hier* trad de vorst, ofschoon door huiselijken rouw diep gegriefd, zijn volk vertrouwend te gemoet, en beiden verbonden zich, inniger en vaster dan ooit, aan elkander.

Elders werden grondwetten geschonden, verscheurd: *hier* werd de grondwet geëerbiedigd, gezuiverd.

Elders werd het koninklijk gezag verbannen: hier werd het op betere grondslagen gevestigd.

Elders worden de partijen en de partijschappen met den dag talrijker en stouter, en bedreigen elkander met krijg en moord: *hier* is de stof tot verdeeldheid voorzigtig opgeruimd, en reiken alle ingezetenen elkander eendragtig de broederhand toe.

Ik zet deze vergelijking niet voort, maar zeg alleen: *het onweder, dat elders eiken ontwortelde en puinhoopen stichtte, heeft in ons vaderland alleen den dampkring gezuiverd;* — en, *in uwe zitting hebben vorst en volk, voor het oog der wereld, op eene waardige wijze, het tweede eeuwfeest van den Munsterschen vrede gevierd.*

Dat is het volk van Nederland aan de wijsheid en welwillendheid van zijnen Koning, maar, naast hem, aan het doorzigt en aan de vaderlandsliefde van U. E. M. verschuldigd.

Dat te beramen, dat te voltooijen, heeft, de geschiedenis uwer zitting leert het, aan beide zijden opofferingen gekost; maar juist *daardoor* wint de herziene grondwet in waarde; juist daarin vindt zij eenen vasten steun voor hare duurzaamheid en weldadigheid in werking; want zij is de uitdrukking van zuivere ineensmelting van inzigt en bedoeling van Vorst en Volk: hier bestaat werkelijk overeenkomst; hier waarderen wij de vrucht van welberaden overleg.

Voor deze bezadigde medewerking betuigt de Koning U. E. M., door mijnen mond, zijnen welgemeenden dank.

Met opregt welgevallen ziet Z. M. op het werk dezer zitting terug: met opregte liefde wenscht Z. M. zijn volk daarmede geluk.

De dank der Natie, hare achting en vereering mogen daarvoor uw deel, — het zalige bewustzijn van wèl te hebben gehandeld, uwe belooning zijn.

Deze uwe merkwaardige zitting, moeder eener ruime grondwets-herziening, worde door den lateren geschiedschrijver des vaderlands aangeduid als de eerste van een gelukkig staatkundig tijdvak; en de grondwet, door u verbeterd, gewaardeerd als de milde bron van eendragt, verdraagzaamheid, volksgeluk.

De weldadige Wereldregeerder bekroone daartoe uwen arbeid met Zijnen besten zegen.

Met deze bede sluit ik, in naam des Konings, deze zitting der Staten-Generaal."

Daarna gaat de vergadering uiteen.

Correspondentie.

Nederlandsche Rhijn-spoorweg no. 1 wordt niet geplaatst.

Advertentiën.

Marktprijzen.

ZWOLLE, 13 october.

Tarwe: Oude f 9.50, *Nieuwe f* 7.50 à *f* 8.50. — *Rogge f* 5.00 à *f* 5.35. — *Boekweit f* 4.00 à *f* 4.80. — *Aardappelen f* 1.40 à *f* 2.40. — *Boter* Ned. p. *f* 0.72 à *f* 0.80, ⅛ ton *f* 15.50 à *f* 16.00.

DEVENTER, 13 october.

Tarwe: Oude f 9.00, *Nieuwe f* 7.50 à *f* 8 50. — *Rogge f* 4.80 à *f* 5.20. — *Boekweit f* 4.75 à *f* 5.25. — *Garst f* 3.40 à *f* 3.75. — *Haver f* 3.00 à *f* 3.50. — *Boter:* 1ste soort *f* 14.00 à *f* 14.25, 2de soort *f* 12.5 à *f* 13.00. — *Aardappelen f* 1.60 à *f* 2 50. Verzonden per schip 1600 à 1700 mudden van *f* 2.00 tot *f* 2.30 het mud.

Waterhoogte te Arnhem:

Den 16 Oct. 0 El 9 Palm 2 Duim; gew. 8 D. gev. 0 D.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.